

N:o 218.

Af herr **K. A. Staff** m. fl., i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i vissa delar af förordningen om kommunalstyrelse på landet m. m.

Med anledning af Kungl. Maj:ts propositioner, n:o 29 med förslag till lag angående ändring i vissa delar af förordningen om kommunalstyrelse på landet samt till lag angående ändring i vissa delar af förordningen om kommunalstyrelse i stad, n:o 70 med förslag till lag angående ändring i vissa delar af förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm, samt n:o 69 med förslag till lag angående ändrad lydelse af vissa §§ i förordningen om kyrkostämma m. m., tillåta vi oss härmed framställa följande motion.

Att de förändringar, som hittills blifvit vidtagna i kommunallagarnas bestämmelser om rösträtt i kommunens angelägenheter, äro långt ifrån tillräckliga torde inom mycket vida kretsar af vårt folk hafva varit en erkänd sak. Och det är därför med tillfredsställelse man mottagit en kungl. proposition, som innehåller förslag till en ej obetydande reform i detta hänseende. Vid fråga om, huruvida denna reform är i allo tillfredsställande, kunna meningarna vara ganska delade. Något principiellt skäl, hvarför just den röstskala, som föreslagits, skulle vara den riktiga, har ej af föredragande departementschefen blifvit anfördt. Något sådant skäl kan nog i själfva verket heller icke utfinnas. Det lär knappast gifvas mera än två principiella möjligheter ifråga om den kommunala rösträtten. Den ena är att ställa densamma i full motsvarighet till de skattebidrag, som den röstägande utgör till kommunen. Den andra att göra den lika för alla röstägande. Skall man välja något system, hvilket ligger mellan dessa båda ytterligheter, inträder alltid en viss godtycklighet.

För vår del tro vi ej, att tiden är mogen för att fota den kommunala rösträtten uteslutande på personlig grund. Äfven för oss uppstår alltså frågan, hvilket af flera möjliga system med graderad skala som är att föredraga. Men för att kunna välja mellan olika möjlig-

heter härutinnan är det nödvändigt att göra klart för sig verkningarna af den ena och den andra. Då emellertid bearbetning af den nyupprättade statistiken endast föreligger ifråga om den af Kungl. Maj:t föreslagna skalan, och någon ny bearbetning, äfven om tid därtill funnits, icke kunnat göras på grundval af den i tryck tillgängliga statistiken, hafva vi sett oss urständsatta att med tillräckliga förutsättningar företaga något dylikt val. Vi hafva följaktligen funnit oss i afseende å den kommunala röstskalan böra stanna vid de bestämmelser, som Kungl. Maj:t föreslagit.

Emellertid anse vi, att med reformen bör förbindas en förändring, som, om ock ej af synnerligen vidtgående beskaffenhet, likväl vore ägnad att göra reformen mycket mera tilltalande för menige man.

Vid flere tillfällen har uppmärksamheten blifvit riktad på det förhållande, att, äfven därest röstskala bibehålles vid kommunala beslutsfattande, rösträtten vid val på goda grunder kunde och borde anordnas med större medgifvande åt personlighetsprincipen. I motiveringen till 1904 års kungl. proposition angående utsträckning af valrätten till Andra Kammaren bemötte dåvarande chefen för justitiedepartementet den ofta hörda invändningen mot den allmänna rösträtten, att hos den stora massan icke kan finnas tillbörlig politisk insikt, med den erinran, att det ej är massan som direkt bestämmer. »Den endast väljer sina ombud, och det torde icke med fog kunna sägas, att dessa i regel besitta mindre insikt än andra klassers representanter.» Är detta riktigt, synes det också vara gifvet, att de bestämmelser som gälla för ett direkt deltagande i kommunens angelägenheter med skäl böra undergå modifikation, då det är fråga om val af representanter. Men hvad som gäller val af egentliga representanter, utrustade med beslutanderätt, torde med fog äfven böra äga tillämpning å öfriga val. Det är för visso icke att befara, att en till de smärre röstägandes fördel modifierad skala skall kunna medföra några vådliga följder, äfven om den blefve tillämplig vid alla val.

För mången skulle det då vara mest tilltalande, om den kommunala rösträtten vid val kunde göras rent personlig, d. v. s. om alla skattebetalande kommunmedlemmar finge rösta med lika rösträtt. Vi föreställa oss emellertid, att en så långt gående reform ännu ingalunda skulle uppbäras af den allmänna meningen. Men däremot synes det icke böra möta något motstånd, om man ordnade rösträtten vid val så, att hvarje röstberättigad, vid sidan af det röstvärde han äger enligt skalan, därjämte hade en röst för sin person. Den förändring i förhållandet mellan de olika röstklasserna, som detta skulle medföra, framgår lätt vid en blick på den förefintliga statistiken. Och man torde då

finna, att förändringen väl skulle blifva afsevärd men ingalunda omstörtande. Den skulle däremot med säkerhet bidra till ett större intresse från allmänhetens sida för det kommunala lifvet. Efter erfarenheten från många orter utgör just den omständigheten, att personlighetsprincipen ej alls vid val tillgodosetts, en af de förnämsta orsakerna till de smärre röstägandes missnöje och till deras ofta framträdande ligkiltighet i kommunala frågor.

Hvad vi sålunda föreslå i fråga om rösträtten vid val gäller dock naturligtvis icke sådana val, för hvilka redan nu särskilda bestämmelser äro gifna.

I ytterligare ett afseende vilja vi ifrågasätta en ändring i de kungl. propositionernas bestämmelser, nämligen beträffande kvinnors valbarhet till kommunala värf. Det synes oss synnerligen önskligt, att de steg, som hittills tagits i sådan riktning, nu kunde följas af ännu ett, nämligen att göra kommunalt röstberättigad kvinna valbar i full utsträckning till kommunala förtroendeplatser. Att kvinnor likaväl som män kunna äga förutsättningar för att bekläda både den ena och den andra kommunala befattningen, kan ej bestridas. Och någon fara kunna vi ej se i att åt de väljande själfva öfverlåta att utan hinder i lag utöfva sin valrätt. Det torde icke finnas ringaste anledning att antaga, att de skulle utöfva den på ett mindre omsorgsfullt eller lämpligt sätt, i händelse de äfven hade rätt att välja kvinnor och ej allenast män. Däremot lär det icke kunna förnekas, att det kommunala lifvet kan draga verklig nytta af att möjlighet gifves att taga i anspråk jämväl kvinnans, såsom eriarenheten visar, ofta nog stora praktiska duglighet, energi och nit.

Vi kunna icke biträda de kungl. propositionerna, i hvad de afse, att val af stadsfullmäktige skall äga rum med tillämpning af proportionsvalsgrundsatsen. Förutom de allmänna grunder, som göra, att vi icke kunna ansluta oss till det föreslagna valsättet, rörande hvilka vi hänvisa till hvad vi därom yttrat i vår motion angående den politiska rösträtten, tillkomma i fråga om proportionella val till stadsfullmäktige särskilda, efter vår mening tungt vägande invändningar.

Det proportionella valsättet — eller i hvarje fall den metod, som nu är föreslagen — förutsätter kraftiga partibildningar. Det kan nämligen ej tillämpas utan sådana partibildningar, och, om de ej förut finnas, måste de således skapas. Men vi hemställa, huruvida det kan vara gagneligt och fruktbarande att på det kommunala området införa ett valsätt, som rent af måste framkalla partier. Vi hemställa, huruvida kommunens angelägenheter icke med all sannolikhet komma att skötas

bättre, ifall valen ske med hufvudsakligt afseende fäst å kandidaternas förmåga och erfarenhet i kommunala värf, än om de ske med väsentlig hänsyn till kandidaternas anslutning till den ena eller andra — sannolikt mer eller mindre politiskt färgade — partiåskådningen? Naturligtvis kan det ej falla oss in att förneka, att partier med utprägladt olika program äfven i det kommunala lifvet kunna uppstå. Men vi hålla före, att majoritetsvalen icke visat sig odugliga, då det gällt att vid ett eller annat tillfälle låta olika uppfattningar i kommunalt hänseende komma till sin rätt. Och om de däruti någon gång brustit, så anse vi dock denna olägenhet vara af långt mindre betydelse än det verkligt onda, som skulle framkallas af ett konstladt tillskapande af kommunalt partiväsende, där sådant förut ej funnits.

Särskildt motbjudande blifver det proportionella valsättet i kommunalt hänseende därigenom, att det icke möjliggör gemensamma kandidater i den utsträckning som majoritetsvalen. Ty vid de kommunala valen vore det en verklig våda, ifall sakkunskapen, så snart den står utom partiväsendet, komme att till följd af valsättet uteslutas ur den kommunala representationen. Men detta kunde lätt blifva följd, ifall man rent af uppmuntrar till partimotsättningar och partistrider.

Till beslut i vissa frågor erfordras enligt gällande kommunallagar två tredjedelar af de i omröstningen deltagandes röster efter röstvärdet. Kungl. Maj:t föreslår nu en betydande utsträckning af detta stadgande. Då vi emellertid finna den utredning, som förebragts till stöd för detta förslag, synnerligen otillräcklig, anse vi ej tillrådligt att detsamma nu vinner Riksdagens bifall. Förslaget står ej heller i något organiskt sammanhang med frågan om förändring i den kommunala rösträtten. Det kan därför utan olägenhet för närvarande anstå för att måhända, därest förnyadt öfvervägande och fullständigare utredning därtill föranleda, framdeles återupptagas.

Några få redaktionella ändringar, som vi för vinnande af större tydlighet åt lagtexten ifrågasätta, torde icke erfordra särskild motivering.

Då den reform vi härigenom föreslå icke står i något beroende af föreslagna reformer i politiskt hänseende, sakna vi skäl att framställa de af oss förordade förändringarna allenast till villkorligt antagande.

Vi tillåta oss sålunda hemställa,

att Riksdagen måtte för sin del antaga härvid fogade förslag till

- 1) Lag angående ändring i vissa delar af förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862.

Motioner i Andra Kammaren, N:o 218.

2) Lag angående ändring i vissa delar af förordningen om kommunalstyrelse i stad den 23 mars 1862.

3) Lag angående ändring i vissa delar af förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 maj 1862.

4) Lag angående ändring i vissa delar af förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd den 21 mars 1862.

Stockholm i mars 1907.

<i>Karl Staaff.</i>	<i>Fridtjuv Berg.</i>	<i>David Bergström.</i>	
<i>Jacob T. Larsson.</i>	<i>Carl Carlson Bonde.</i>	<i>K. G. Karlsson.</i>	
<i>S. H. Kvarnzelius.</i>	<i>Frithiof Söderbergh.</i>	<i>Ernst Beckman.</i>	
<i>W. Johansson, Öija.</i>	<i>Ol. Olsson i See.</i>	<i>J. G. Forsberg.</i>	
<i>Adolf Janson i Bråten.</i>	<i>Halvar Eriksson.</i>	<i>Oskar Berg.</i>	
<i>Rob. Karlsson.</i>	<i>Alfr. Lundgren.</i>	<i>M. Sundström.</i>	
<i>Karl M. Lindh.</i>	<i>Oscar Forssling.</i>	<i>M. Matsson.</i>	
<i>J. E. Ericsson.</i>	<i>Per N:son Bosson.</i>	<i>G. M. Sandin.</i>	
<i>J. Andersson, Baggböle.</i>	<i>Axel Rune.</i>	<i>Erik Röing.</i>	
<i>Th. Furst.</i>	<i>J. Byström.</i>	<i>C. J. Hammarström.</i>	
<i>Johan Ericsson.</i>	<i>G. Lindgren i Islingby.</i>	<i>E. L. Camitz.</i>	
<i>Joh. Er. Nordin.</i>	<i>Karl Otto.</i>	<i>Carl Jansson i Edsbäcken.</i>	
<i>Lars Eriksson.</i>	<i>Magnus Höjer.</i>	<i>C. J. F. Ljunggren.</i>	<i>C. Wallentin.</i>
<i>Nils Larsson.</i>	<i>Sixten Neiglick.</i>	<i>E. Sundin.</i>	
<i>G. Kronlund.</i>	<i>Sven Palme.</i>	<i>V. Hugo Wickström.</i>	
<i>M. F. Nyström.</i>	<i>Victor Moll.</i>	<i>G. Jansson.</i>	
<i>K. Joh. Larsson.</i>	<i>R. A. Wawrinsky.</i>	<i>J. M. Juhlin.</i>	
<i>Linus Lundström.</i>	<i>Karl Starbäck.</i>	<i>Dan. Broström.</i>	
<i>Julius Centerwall.</i>	<i>Joh. Ström.</i>	<i>Th. af Callerholm.</i>	
<i>P. Hörnstén.</i>	<i>Hjalmar Wijk.</i>	<i>J. Bromée.</i>	<i>E. A. Nilson.</i>
	<i>O. G. Erikson.</i>		

I motionens syfte instämma:

Aug. Henricson.

Axel Ekman.

Robert Johansson.

Förslag

till

Lag

angående ändring i vissa delar af förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862.

Häri genom förordnas, att nedannämnda §§ i förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862 skola erhålla följande ändrade lydelse:

§ 11.

Mom. 1. Röstvärdet beräknas för en hvar röstägande i förhållande till den sammanlagda inkomst, för hvilken han enligt § 58 är pliktig erlägga kommunalutskylder, sålunda att honom tillägges:

för dylik inkomst till och med ett hundra kronor en röst;

för inkomst, som är högre än ett hundra kronor men ej öfverstiger ett tusen kronor, en röst för hvarje fullt belopp af ett hundra kronor;

för inkomst, som är högre än ett tusen kronor, tio röster samt därutöfver en röst för hvarje fullt belopp af fem hundra kronor, hvarmed inkomsten öfverstiger ett tusen kronor, så att inkomst af ett tusen fem hundra kronor medför elfva röster, och så vidare;

dock må ej någon utöfva rösträtt för mer än fyratio röster eller i något fall för större antal röster, än som svarar emot en tiondedel af kommunens hela rösttal efter röstlängden.

Beträffande röstvärdet vid val stadgas i § 22.

Mom. 2. Där för deltagande i sådana besvär, som åligga alla, hvilka inom kommunen erlägga kommunalutskylder, annan grund än den för utgörande af kommunalutskylder i allmänhet gällande finnes

särskildt stadgad, skall röstvärdet vid beslut öfver ärenden, som röra sådana besvär, beräknas efter den särskildt bestämda grunden.

§ 12.

Sedan taxeringslängden för allmänna bevillningen blifvit af pröfningsnämnden granskad, skall kommunalnämnden med ledning däraf och på grund af bestämmelserna i §§ 11 och 58, enligt bifogade formulär litt. A., upprätta en längd öfver kommunens röstägande medlemmar, jämte det på en hvar af dem belöpande rösttal, hvilken längd därefter tillställes kommunalstämmans ordförande. Förr än denna röstlängd tillämpas, skall den för hvarje gång vara minst en vecka å kungjordt ställe till granskning framlagd.

Innan något ärende till behandling i kommunalstämman företages, framställe ordföranden förfrågan, huruvida någon vill göra anmärkning mot röstlängden. Stämman meddelar öfver framställd anmärkning genast sitt beslut och låter i längden införa den rättelse, som däraf föranledes. Anmärkning, som senare mot längden göres, må ej komma under pröfning.

Missnöje med kommunalstämmans beslut öfver anmärkning mot röstlängden må anföras i den ordning § 75 stadgar. Ej må, till bestyrkande af gjord anmärkning, hos högre myndighet andra bevis gälla än de, som varit i behörig ordning vid kommunalstämman företedda.

§ 14.

Kommunalstämman utser bland röstberättigade, inom kommunen bosatta personer, som uppnått 25 års ålder, en ordförande och en vice ordförande för fyra år.

Ej må annan sådant uppdrag sig afsäga än:

kvinnas;

ämbets- eller tjänsteman, som af sin befattning är hindrad att uppdraget fullgöra;

den som efter de fyra sistförflutna årens tjänstgöring såsom ordförande eller vice ordförande är i ordning att därifrån afgå;

den som uppnått sextio års ålder; samt

den som eljest uppgifver förhinder, hvilket af kommunalstämman godkännes.

Ordförande eller vice ordförande kan ej vara:

a) den som icke råder öfver sig och sitt gods;

b) den som till borgenärer all sin egendom afträdt och icke, på sätt lag förmår, gitter visa, att han från deras kraf befriad är;

c) den som är förlustig medborgerligt förtroende eller genom utslag, hvilket ännu icke vunnit laga kraft, är dömd till förlust af sådant förtroende, eller den som är ställd under framtiden för brott, hvilket medför nämnda påföljd;

d) den som är förklarad ovärdig att inför rätta föra andras talan eller att i rikets tjänst vidare nyttjas.

Gift kvinna vare ej på den grund, att hon står under manneus målsmanskap obehörig att utöfva uppdrag, hvarom nu är fråga.

§ 16.

Kungörelse om kommunalstämma utfärdas af ordföranden eller, i händelse af hans förhinder, af vice ordföranden, och skall innehålla bestämd uppgift om tid, ställe och öfverläggningsämne för sammanträdet, äfvensom underrättelse om tid och ställe för röstlängdens framläggande till granskning samt huru rättelse däri, enligt hvad i § 12 sägs, må sökas. Kungörelsen uppläses från predikstolen fjorton dagar eller minst en vecka före sammanträdet. Är kommunalstämma utsatt till dag, då gudstjänst hålles, skall kungörelsen den dagen *änyo* uppläsas.

För ärende, som fordrar så skyndsam handläggning, att kallelse icke medhinnes så tidigt, som nu är föreskrifvet, må kommunalstämma kunna hållas efter kortare kallelsetid och äfven samma dag, då den pålyses. Vid sålunda utlyst kommunalstämma skall den röstlängd, som senast varit till granskning framlagd, efter verkställd justering lända till efterrättelse. Beslut om utgift eller erläggande af bidrag därtill må ej vid sådan stämma fattas.

Beslutar kommunalstämma, att kungörelse om stämma jämväl bör anslås å viss plats inom kommunen eller införas i en eller flera tidningar i orten, skall ordföranden, där så ske kan, föranstalta därom. Den omständigheten, att kungörelse ej blifvit anslagen eller i tidning införd, må icke utgöra hinder för stämmans hållande.

§ 17.

Tre ordinarie kommunalstämmor skola årligen hållas: en i mars för besluts fattande i anledning af berättelsen om föregående årets räkenskaper och förvaltning samt för val af landstingsmän, eller, inom de härad eller tingslag, där sommaring hållas, af valmän för lands-

tingsmäns väljande; en i oktober för bestämmande af kommunens utgifts- och inkomststat enligt § 63; och en i december månad för granskning af debiterings- och uppbördslängden samt för anställande af val till de befattningar inom kommunen, hvilka vid årets slut blifva lediga, och af revisorer, äfvensom af valmän för landstingsmäns väljande i de härad eller tingslag, där landstingsmannaval skall ske å vinterting.

Den, hvilken såsom ledamot af kommunalnämnd eller eljest är redovisningsskyldig till kommunen, må icke väljas till revisor af förvaltning, för hvilken han har att redovisa, ej heller deltaga i val af revisor af sådan förvaltning eller i beslut i anledniug af revisorerernas granskning af sagda förvaltning.

§ 18.

Kommunalstämma hålles äfven, när Konungens befallningshafvande eller kommunalnämnden det äskar, eller då ordföranden sådant nödigt finner. Enskild person, som till talan i kommunalstämma berättigad är, äfvensom vederbörande kronobetjänt, äger ock kommunalstämmas sammankallande för uppgifvet ärende begära. Varder denna begäran af ordföranden afslagen, meddelar han, om så äskas, sitt beslut skriftligen, med skälen därtill; och äger sökanden att däröfver klagan föra inom den tid och på den ort, som för besvärs anförande i 75 § stadgas.

§ 22.

Val skall, där så äskas, förrättas med slutna sedlar. Mellan lika rösttal skiljer lotten.

I fråga om röstvärdet skall, där ej för visst fall särskilda bestämmelser äro gällande, § 11 mom. 1 lända till efterrättelse, dock med iakttagande att hvarje röstande äger en röst utöfver hvad honom enligt nämnda mom. tillkommer.

§ 33.

Följande ärenden må ej af kommunalfullmäktige upptagas, utan skola alltid i kommunalstämma handläggas:

a) fråga om försäljning, pantförskrifning eller utbyte af någon sådan kommunen tillhörig fastighet, som för något dess gemensamma nytta afseende ändamål genom gåfva eller testamente kommunen tillfallit, äfvensom öfverenskommelse, som medför förändring i de rättigheter, kommunen till sådan fastighet äger;

- b) påläggande af afgifter, som erfordra uttaxering för längre tid än fem år;
 c) upptagande af lån, ställt på längre återbetalningstid än två år;
 d) justering af de i §§ 12 och 65 omförmälda längder;
 e) val till ordförande och vice ordförande i kommunalstämman och kommunalnämnden; så ock till kommunalfullmäktige och till ledamöter i kommunalnämnden;
 f) val till landstingsmän, äfvensom till valmän för sådana vals anställande.

§ 58.

Lika med Kungl. Maj:ts förslag.

§ 59.

Lika med Kungl. Maj:ts förslag.

§ 60.

Lika med Kungl. Maj:ts förslag.

§ 61.

Lika med Kungl. Maj:ts förslag.

§ 64.

Lika med Kungl. Maj:ts förslag.

§ 65.

Lika med Kungl. Maj:ts förslag.

§ 66.

Lika med Kungl. Maj:ts förslag.

§ 69.

Lika med Kungl. Maj:ts förslag.

§ 79.

Lika med Kungl. Maj:ts förslag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1908; och skall hvad särskilda författningar och förordnanden innehålla mot lagen stridande vid samma tid upphöra att gälla.

Det åligger kommunalnämnden att, sedan taxeringslängden för allmänna bevillningen år 1907 blifvit af pröfningsnämnden granskad, ofördröjligen i enlighet med bestämmelserna i denna lag upprätta och till kommunalstämmans ordförande aflämna röstlängd att under år 1908 lända till efterrättelse, intill dess ny röstlängd varder i föreskrifven ordning upprättad.

Bilagor.

Formulär litt. A.

Röstlängd för

Nummer i debiterings- och uppbörds-längden.	Den röstberättigades	
	namn och yrke eller titel.	bostad.
1	Karlfelt, N. Major	Glittringe
2	Sven Persson. arrendator	Lugnås
3	Anders Svensson. hemmansägare	Berga
4	Petter Krantz. skomakare	Vantinge, under Berga
5	Berg. N., kronoarrendator	Mora kungsladugård
6	Utby aktiebolag	Utby
—	o. s. v. i den ordning, som i debiterings- och uppbördslängden är följd.	
—		
—		
—		
		Summa

N. N. den 19

På kommunalnämndens vägnar:

N. N.
Ordförande.

Bilaga till förordningen om kommunal styrelse på landet § 12.

N. N. socken.

Beräknad inkomst af fastighet samt af kapital och arbete.		Antal röster enligt F. K. L. § 11		Anmärkingar
		på grund af den beräknade inkomsten.	efter annan grund (som i anmärkningskolumnen angifves).	
Kr.	ö.			
58,200	—	40	—	Röstar för 33 röster.
960	—	9	—	Konkurs.
1,380	—	10	—	
150	—	1	—	Oguldna kommunalutskylder.
1,800	—	11	—	
45,400	—	40	—	Röstar för 33 röster.
—	—	—	—	
—	—	—	—	
—	—	—	—	
—	—	—	—	
—	—	330	—	$\frac{1}{10} = 33.$

Justerad å kommunalstämma den 19

N. N.
Stämmans ordförande.

Ånyo justerad å kommunalstämma den 19

N. N.
Stämmans ordförande.

Formulär litt. B.

Lika med Kungl. Maj:ts förslag.

Formulär till debetsedel.

Lika med Kungl. Maj:ts förslag.

Förslag

till

Lag

*angående ändring i vissa delar af förordningen om kommunalstyrelse
i stad den 21 mars 1862.*

Häri genom förordnas, att nedannämnda §§ i förordningen om kommunalstyrelse i stad den 21 mars 1862 skola erhålla följande ändrade lydelse:

§ 12.

Röstvärdet beräknas för en hvar röstägande i förhållande till den sammanlagda inkomst, för hvilken han enligt § 57 är pliktig erlägga stadsutskylder, sålunda att honom tillägges:

för dylik inkomst till och med ett hundra kronor en röst;

för inkomst, som är högre än ett hundra kronor men ej öfverstiger två tusen kronor, en röst för hvarje fullt belopp af ett hundra kronor;

för inkomst, som är högre än två tusen kronor, tjugu röster samt därutöfver en röst för hvarje fullt belopp af fem hundra kronor, hvarmed inkomsten öfverstiger två tusen kronor, så att inkomst af två tusen fem hundra kronor medför tjuguen röster, och så vidare;

dock må ej någon utöfva rösträtt för mer än fyratio röster.

Beträffande röstvärdet vid val stadgas i § 22.

§ 14.

Sedan taxeringslängden för allmänna bevillningen blifvit af pröfningsnämnden granskad, skall magistraten med ledning däraf och på grund af bestämmelserna i §§ 12 och 57 upprätta en längd öfver stadens röstägande medlemmar jämte det på enhvar af dem belöpande rösttal. Förr än denna röstlängd tillämpas, skall den för hvarje gång vara minst åtta dagar å kungjordt ställe till granskning framlagd.

Innan något ärende till behandling vid allmänna rådstugan företages, framställe ordföranden förfrågan, huruvida någon vill göra anmärkning mot röstlängden. Magistraten meddelar öfver framställd anmärkning genast sitt beslut och inför i längden den rättelse, som däraf föranledes. Anmärkning, som senare mot längden göres, må ej komma under pröfning.

Missnöje med magistratens beslut öfver anmärkning mot röstlängden må anföras i den ordning § 76 stadgar; dock utan återverkan på hvad redan beslutadt blifvit, såvida ej fråga är om val. Ej må, till bestyrkande af gjord anmärkning, hos högre myndighet andra bevis gälla än de, som varit i behörig ordning inför magistraten föredda.

§ 18.

Kallelse till allmän rådstuga skall af magistraten utfärdas samt kungöras minst fjorton dagar förut genom offentligt anslag. Utgifves tidning i staden, bör kallelsen ock där införas. Kallelsen skall innehålla förteckning på de ärenden, som vid sammanträdet skola till öfverläggning förekomma, äfvensom underrättelse om tid och ställe för röstlängdens framläggande till granskning samt huru rättelse däri, enligt hvad i § 14 sägs, må sökas.

För ärende, som fordrar så skyndsam handläggning, att kallelse icke medhinner så tidigt, som nu är föreskrifvet, må allmän rådstuga kunna hållas efter kortare kallelsetid, men icke förr än dagen efter den, då kallelsen kungjordes, hvilket i sådana fall må ske genom offentligt anslag och på annat lämpligt sätt, som vid allmän rådstuga på förhand blifvit bestämdt. Vid sålunda utlyst allmän rådstuga skall den röstlängd, som senast varit till granskning framlagd, efter verkställd justering lända till efterrättelse. Beslut om utgift eller erläggande af bidrag därtill må ej å sådan rådstuga fattas.

§ 22.

Val skall, där så äskas, förrättas med slutna sedlar. Mellan lika rösttal skiljer lotten.

I fråga om röstvärdet skola de i § 12 gifna föreskrifter lända till efterrättelse, dock med iakttagande att hvarje röstande äger en röst utöfver hvad honom enligt nämnda § tillkommer.

§ 27.

Stadsfullmäktige väljas ibland stadens röstberättigade innevånare, enligt den röstgrund, som i denna förordning är stadgad. Där valen ske samfäldt, verkställas de vid allmän rådstuga, men där staden är indelad i valkretsar, enligt förut uppgjord, vederbörligen fastställd ordning.

§ 28.

Stadsfullmäktig — — — — — nyttjas.

Gift kvinna vare ej på den grund, att hon står under mannens målsmanskap, obehörig att utöfva uppdrag, hvarom nu är fråga.

§ 30.

Den, som — — — — godkännes. Väljes kvinna till stadsfullmäktig, äger hon när som helst afsäga sig uppdraget.

Skall fyllnadsväl ske, sammankallar magistraten för sådant ändamål stadens röstägande medlemmar.

§ 56.

Ledamöterna i drätselkammaren utses, ibland stadens röstberättigade innevånare, af stadsfullmäktige eller, där sådana ej finnas, af allmänna rådstugan.

§ 57.

Lika med Kungl. Maj:ts förslag.

§ 64.

Lika med Kungl. Maj:ts förslag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1908; dock aligger det magistraten att, sedan taxeringslängden för allmänna bevillningen år 1907 blifvit af pröfningsnämnden granskad, ofördröjligen i enlighet med bestämmelserna i denna lag upprätta röstlängd att under år 1908 lända till efter rättelse, intill dess ny röstlängd varder i föreskrifven ordning upprättad.

Förslag

till

Lag

*angående ändring i vissa delar af förordningen om kommunalstyrelse
i Stockholm den 23 maj 1862.*

Härigenom förordnas, att nedannämnda §§ i förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm den 23 maj 1862 skola erhålla följande ändrade lydelse:

§ 5.

Kommunens beslutanderätt utöfvas genom därtill bland stadens röstberättigade innevånare valde deputerade, som benämnas stadsfullmäktige och äro till antalet etthundra.

Ej må stadsfullmäktige — — — — — befatta.

Verkställighet — — — — — ansvariga.

Dessa — — — — — beredas.

Öfverståhållaren — — — — — angelägenheter.

§ 6.

Mom. 1. För val af stadsfullmäktige indelas staden med dess område i fem valkretsar, hvilkas omfattning af magistraten bestämmes.

Mom. 2. Lika med § 5 mom. 2 i Kungl. Maj:ts förslag.

§ 12.

Mom. 1. Vid valet, som förrättas med slutna sedlar och för öfrigt i tillämpliga delar efter den ordning, som för val af riksdags-

fullmäktige för staden är eller varder antagen, skall för enhvar till deltagande däri berättigad medlem af kommunen beräknas ett röstvärde i förhållande till den sammanlagda inkomst, för hvilken han enligt § 40 är pliktig erlägga stadsutskylder, sålunda att honom tillägges:

för dylik inkomst till och med ett hundra kronor en röst;

för inkomst, som är högre än ett hundra kronor men ej öfverstiger två tusen kronor, en röst för hvarje fullt belopp af ett hundra kronor;

för inkomst, som är högre än två tusen kronor, tjugu röster samt därutöfver en röst för hvarje fullt belopp af fem hundra kronor, hvarmed inkomsten öfverstiger två tusen kronor, så att inkomst af två tusen fem hundra kronor medför tjuguen röster, och så vidare;

dock må ej någon för inkomst utöfva rösträtt för mer än fyratio röster.

Utöfver det enhvar i förhållande till inkomst sålunda tillkommande antal röster äger han en röst.

Mom. 2. Röstägande är berättigad att sin rösträtt på annan röstägande öfverlåta; dock må ingen på grund af fullmakt denna rätt utöfva för mer än en röstberättigad.

Fullmakten skall vara antingen skrifven och underskrifven af utställaren samt med dennes sigill försedd eller ock af honom underskrifven och med två vittnens underskrift bestyrkt.

§ 14.

Stadsfullmäktig — — — — — nyttjas.

Gift kvinna vare ej på den grund att hon står under mannens målsmanskap obehörig att utöfva uppdrag, hvarom nu är fråga.

§ 16.

Den som blifvit till fullmäktig vald må kunna uppdraget — — godkännes. Kvinna, som blifvit till stadsfullmäktig vald, äger när som helst afsäga sig uppdraget.

Om fullmäktig varder ifrån befattningen befriad eller af tillfällig anledning afgår under den tid, för hvilken han blifvit invald, har på fullmäktiges anmälan magistraten att till anställande af fyllnadsval sammankalla den valkrets, af hvilken den afgångne blifvit utsedd; dock att — — — anställas.

Då — — — — — afslutande.

Vid — — — — — röstlängder.

§ 38.

Ledamöter — — — — — valbara.
Kvinna, som blifvit till ledamot eller suppleant utsedd, är berättigad att när som helst afsäga sig uppdraget.

§ 40.

Lika med Kungl. Maj:ts förslag.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1908; dock åligger det magistraten att, sedan taxeringslängden för allmänna bevillningen år 1907 blifvit af pröfningsnämnden granskad, låta i enlighet med bestämmelserna i denna lag upprätta röstlängder att under år 1908 lända till efterrättelse.

Förslag

till

Lag

angående ändring i vissa delar af förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd den 21 mars 1862.

Härigenom förordnas att §§ 6, 7, 10, 12, 23 och 24 i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd den 21 mars 1862 skola erhålla följande ändrade lydelse:

§ 6.

Vid omröstning följes, på landet, hvad för kommunalstämma och, i stad, hvad för allmän rådstuga stadgadt är i afseende på röstberäkning samt rösträtts utöfning och öfverlåtande på annan person.

Den röstlängd, som vid kyrkostämman tillämpas, skall för hvarje gång vara minst en vecka å kungjordt ställe till granskning framlagd.

Innan något ärende till behandling i kyrkostämman företages, framställe ordföranden förfrågan, huruvida någon vill göra anmärkning mot röstlängden. Stämman meddelar öfver framställd anmärkning genast sitt beslut och låter i längden införa den rättelse, som däraf föranledes. Anmärkning, som senare mot längden göres, må ej komma under pröfning.

§ 7.

Lika med Kungl. Maj:ts förslag.

§ 10.

Kyrkostämman — — — — — finner.

Enskild person, som till talan i kyrkostämman berättigad är, äger ock kyrkostämmas sammankallande för uppgifvet ärende begära. Finner — — — — beslut.

§ 12.

Lika med Kungl. Maj:ts förslag.

§ 23.

Kyrkoherden — — — — — ordförande.

I skolrådet — — — — — ordförande.

I den — — — — — tillstädes.

Ledamöter i kyrkorådet äro församlingens kyrkovärdar samt så många å kyrkostämman valda för gudsfruktan och nit kända män eller kvinnor, som församlingen finner lämpligt utse.

Till ledamöter i skolrådet äger församlingen likaledes att å kyrkostämman utse lämpligt antal för nit om skolväsendet kända män eller kvinnor.

Väljes kvinna till ledamot af kyrkorådet eller skolrådet, äge hon att när som helst afsäga sig uppdraget.

Skolrådet — — — — — ordförande.

I så väl — — — — — fem.

Ledamöterna — — — — — återstått.

Kyrkovärdar — — — — — år.

Då val — — — — — skolrådet.

§ 24.

Ledamot — — — — — betjänte.
Gift kvinna vare ej på den grund, att hon står under mannens målsmanskap, obehörig att utöfva uppdrag, hvarom nu är fråga.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1908.

Formel:

Lika med Kungl. Maj:ts förslag.
